

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

30 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Ghenadie Nicolaev,

judecători – Nadejda Toma, Vladimir Timofti, Liliana Catan, Petru Moraru,

a judecat recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, împotriva sentinței Tribunalului militar al armatei nr.9 din 25 iulie 1941 în cauza penală în privința lui

***Varlan Alexandr Isaevici**, născut în anul 1909, originar din s. Nicolaevca, r-nul Orhei*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs: 28.08.2014 – 30.09.2014.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr.9 din 25 iulie 1941, Varlan Al. a fost condamnat în baza art.54-10 alin.(2) CP al RSSU la pedeapsă capitală și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței inculpatul Varlan Al. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, exercitându-și serviciul militar în armata roșie și avînd atitudine ostilă față de regimul din URSS, a desfășurat în rîndurile ostașilor agitație antisoviética, orientată spre discreditarea puterii sovietice și armatei roșii. Ponegrea capacitatea militară a armatei roșii și calomnia presa din URSS, lăudînd aviația militară fascistă și armata germană.

3. La 19 august 2014, adjunctul Procurorului General Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocînd temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) CPP și solicitînd, casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 9 din 25 iulie 1941, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Varlan Alexandr Isaevici, în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, precum și, din motivul că, în materialele dosarului nu se conțin probe care ar confirma că inculpatul ar fi desfășurat vreo activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvîrșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, așa cum prevedea dispoziția art. 54-10 alin.(2) CP al RSSU. Mai mult ca atît, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant

dreptul inculpatului la apărare, examinînd cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Consideră că condamnarea lui Varlan A. pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, întrucît a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

4. Judecînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei și cu prevederile legii penale, Colegiul penal consideră că recursul declarat urmează a fi admis cu casarea hotărîrii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată.

Articolul 6 alin. (1) pct. 44) Cod de procedură penală, stipulează că prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru “trădare de patrie” și “agitație antisovietică”, în temeiul art. 54-1 “a”, 54-1 “b” din Codul penal al RSSU și 58-10 alin.2 Cod penal al RSFSR.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Varlan Al. a fost condamnat la 25 iulie 1941, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr.9, pentru agitație antisovietică, în lipsa apărătorului, fără a-i fi respectat dreptul la apărare.

Ținînd cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărîrea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Varlan Al., cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

În contextul celor expuse, Colegiul penal concluzionează că recursul în anulare declarat de procuror este întemeiat și pasibil admiterii.

5. În conformitate cu art. 457 alin. (3), 453 alin. (1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, casează total sentința Tribunalului militar al armatei nr.9 din 25 iulie 1941, în cauza penală în privința lui **Varlan Alexandr Isaevici**, condamnat în baza art.54-10 al.(2) CP al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la 30 septembrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Nadejda Toma

Vladimir Timofti

Liliana Catan

Petru Moraru